

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondinti a-nostri, si d'adreptulu la Redactiunea Stadt, Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunta se adresa si corespondintele. Redactiunea, administratiunea seu sprijinirea este vor fi nefrancate, nu se vor primi la adresa anonime nu se vor publica.

Pentru anul nescris si alte comunicatiuni de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linie, repartizat se facu cu pretiu scadutiu. Presul timbrului este 30 cr. pentru una data, se anticipa. Speditur'a: Schullerstrasse Nr. 11 unde se primesc insertiuni.

ALBINA.

Pretul de prenumeratie:	
pentru Austria:	7 fl. v.
pentru intregul stat:	4 n.
pentru anul:	2 n.
pentru Romania si strainatate:	15 fl. v.
pentru intregul stat:	8 n.
pentru anul:	4 n.
strangiu:	

Invitare la prenumeratie.

Cu 1 iuliu s. v. incepandu-se patratul de anu, deschidem abonaminte nou la diariul „ALBINA.“

Condițiile remanu celea de pana astazi, ce se vedu in fruntea fiziei.

Nogamur pre dd. prenumerantii a se arata numele si posta ultima, pentru a vota incunjurá neregularitatea.

Domnii cari ni detorescu pretiul d'inte d'in trecutu, sunt rogati a se trimitte.

Viena 14/26 iunie.

Siedintiele dietei unguresci se amanca, a vedea in asta privintia corespondinta nostra d'in Pesta cu datul 25 I. c.

Pe sambata se incepù resbelul la trupele italiane a le monarciei. Insimone mai la vale buletinele oficiale si o scire din Florentia, ce se referescu la decesul de pana acum'a. Intentiunea italianailor fuse a atacá Austria cu latari, si anume regele intre Mantua si Verona, pre siesulu d'in eoce de rinu Mincio. Era Cialdini tienendu calea catra Rovigo, in spatele patrunghiului catalom, pre candu Garibaldi cu voluntarii se intre in Tirolu.

Din acesta combinatiune, regele incepe partea menita lui, intr' unu tempu catru Cialdini nu trecuse inca riu Po, deci su silitu a se retrage, ceea ce va fi trebuitu se face si Cialdini d'in motivu strategici pentru a incunjurá actiunea separata.

Despre voluntari se scie ca ei au atacatu marginile Tirolului pre unu tempu regresu. Ce va si fostu urmarea, asceptam si iudim curundu.

Nu va fi de prisosu a aminti acela d'una Monitoriu Franciei ca planul voluntarii oru italiani e a trece prin Tirolu si se aruncá in spatele Bavariei, pentru a face astfelu siervitu Prusului, alaturiitalianu. Desi motive strategice cu multinea se lupta in contra unui atacat peste, noi inse mai ca l'am crede, pentru ca nu vedemu in elu de catru continuarea cugetelor italiane d'in trecutu. Sardinia, o mana de omeni, in 1848 avà cutugiu a radicá standardulu unitatei italiane, a atacá pe Austria. Nemicu era mai naturalu de catu caderea ei, ca-diu, dar nu se odihni.

Altmintre voluntarii inca nu-su ajustati deplinu. O corespondinta d'in Mihura cu catulu 19 I. c. aréta ca femeile italiane si acu lueră la camesile rosie, mai spune ca se vorbesce despre conchiamarea la arme a tuturor barbatilor capăt, ca se spriginesca gard'a natuinala si asie numerulu militiei s'ar poté trei la 400,000 feciori.

De la medianopte n'avemu inca scire despre cutare atacu mai mare. Prusii au intrat in Boem'a, si cuprinsera cativa locuri austriace. Precum se vede neci milita prusasca neci cea austriaca nu era atacu mare intre munti.

Scirile ce se referescu la Romania, incepu a fi multamitorie. Fraciea si Anglia se intrepunu la Porta otomana pen-

tru recunoscerea Domitoriu Carol I. Se ascépta resultatu de la acesta intrepunere. Unele sciri marturisescu ca intentiunea de recunoscere esiste dega, lipsesce numai formalitatea. Acesta assertiune o baséza pre cercstanta ca representantele rusescu la Constantiopol s'ar si plansu contra slabitiunei procedurei turcesci fatia cu principatele, pre cari toti le amenintia si nu mai intra in ele. La acest'a, se dice ca ar fi respunsu ministrul de esterne turcescu, ca e mai cu potintia ca armata turcesca se fie menita a sprinfi pre Carol I, de catu a lalungá. Acestu respunsu, se intielege ca, nu a potutu placé Rusului.

Ce-va de cestiunea nationalitatei.

E greu a studia caracterulu unui omu, cu atat'a mai yertosu alu unui poporu, candu nu gasescui nisce liniaminte, ce se ti le poti luá de censura, caci poporu, compusul din individu, schimba manierile dupa majoritatea acestora, si majoritatea era e schimbator. Gaz Transilvaniei ni-a aratatu alta data rezultatulu studielor anglosului C. Bonner a supra caracterului ce pare poporulu magiaru. Se intielege ca „Kor.“ a trebuitu de locu se responda ca cunoascintie anglului nu fura fundate. Nu potu permite fratii nostri vr'o judecata ce nu li-ar fi magulitor.

Cumca „Kor.“ nu potu micsiora ceva d'in renumele literatului anglu, adeveresce cercstanta ca acesta acu, in unul d'in locurile principali a le Europei, e corespondintele unui-a d'inte diuariile cele mai respectate a le Angliei.

Dar se-i dàmu acestui-a pace. Se ne miràmu mai multu de noi, cari de sute de ani traimus cu magiarii, ca frati vedi bine, precum — adeveresce istoria, si inca pana acum'a totu nu-i cunoscemu bine.

Sub provisoriu — nu scim cum se-i dicem: trecutu, sau actualu, — destulu ca mai nante cu catu-va tempu, de cate ori ne plangeam ca nu ni e respectata limb'a, existinta natuinala ni e amenintata, de atate ori fratii magari daca poteau pune man'a pre ocasiune, veniau a ni spune ca si ei suferu, nu e vietia constituutiunile, deci relele ce provinu d'in lipsa acestei-a cauta se le suferim pana la — dieta. Atunci apoi, prin legelatiune, se vor tocmai toate preuale constituutiunile, acolo vor exista forte de cestiunea nationalitatilor, vom fi multamiti. Astfelu ei se faceau mangaetori nostri. Inca ni sunt in memorie cuvintele intieptului loru, ca la prim'a ocasiune vor fi drepti fati cu natuinalitate, cum dise elu, fuseram in 1848 fatia cu poporulu.

Noi ne mangaiaramu in credint'a ca tote asie vor se se intempe, numai se vina oasjinea. Serace trecutu alu nostru, lungu timp fusesi dorerosu, si totusi catu de putieni am invietiatu d'in cele patite!

Ddieu iriduratulu aduse ocasiunea acceptata de toti eu sete multa. Diet'a se deschise, Romanii eredeau ca tote promisiunile trupu se vor face. Si-mai de-

chiara si multamirea cu pasaginu din adres'a prima referitoriu la cestiunea natuinala, din acest'a se vedeau sperantie-lor.

Cele petrecute in dieta pana acum'a in privintia la cestiunea natuinala, le simu cu totii, e de prisosu a le mai jomeni.

Deci fie-ne permisu a intrebá pe fratii nostri magari daca au fostu ei in treptu a ne mangaiá ca vom fi multamiti in respectul natuinalitateli nostre?

Unde sunt faptele cari se ne indrepatiesca a spera implinirea promisiunilor facute?

Romanulu cercandu insu-si a respunde mintenasi la acesta intrebare, poate ca ar invinu pe fratii nostri magari.

D'in parte-ne inse am consenti intr-o tota cu magiarulu care ni-ar respunde: nu noi suntemu de vina, ci voi Romanilor! pentru ca purure vi faceti ilusiu-ni d'in tote promisiunile ce vi le dàmu, a vóstra e vin'a ca de sute de ani ce suntemu la olalta inca nu ne cunosceti. Au sciti ca de candu n'avemu vi principala, artea oratorica la noi a cadiutu, si acu canta se facem esercitie dese, de pregatire pentru venitoriu, deci acestorii esercitie si frumsetiei cursului retoricu inca are se se atribue cate ce-va, nu le cunoscem de intenziuni.

— „Creditoriule! du-te in pace si fiu incredintiatu ca io nu-su detoriu numai tie!“ — Astfelu mangaià unu domnu detoriu pre unu bietu creditoriu. Totu asi si noa ni-ar poté dice fratii nostri: siti incredintati ca acesta consecintia io n'o practisez numai fatia cu voi.

In dilele trecute se fece vorba multa de amanarea siedintelor dietei. Organile publicistice magiare intonara necesitatea ca guvernul să permita continua, caci altintre i s'ar poté paré cui-va ca evenimentele resbelice influintia cestiunea constitutiunile. Guvernul facu asi. Pre dd. deputati nu-i va supera despuseiunile militari, nu-i va atinge.

Dar acu unu corespondinte d'in Pesta — pre care, nu ne vom insila, credindu-lu de magiaru — se plange in „Independentia belgica“ ca a cercat in manifestulu imperatescu pomenirea de Ungaria, dar s'a insilatu. Ec'o si ac!

Intre atari cercstante — va credine-va — e doveda de desteritatea barbarilor unguri de la guvern, ca nu li se intempla neplaceri, opusetiune. — Fiscese ca nu, petru ca d. e. comitetulu pentru afacerile comune lucra la proiecte, fara ca se scie inca cumca ore catu prentide guvernul de la dieta in asta privintia.

Revista diuaristica.

(r.) Reproducem dupa „Zkft.“ unu articula insemnatu cu (S), ce tratéza despre: „Este „Ungria“ sinonimu cu „Magyarország“.“

„Este ... nach der Gr. ...“ corte, quibus haue mea celor magari, de or leavi, nemo a me dissentit: nequæsa Ungharia ex iis, qui eam hic legent, dissensuatur re b'a o.“

germanische Ursprung der lat. Spr. — Prasch,

orig. germana si latine.

neinsennata, are totusi insemnatate ponderosa. Magarii d'in diecenile d'in urma a se seculului trecutu au indatinat a se identifică cu coron'a Ungariei ca representanti eschisivi ai acelei-a. Indatinarii acestei-a, mai toti legile d'in 1790 votate de majoritatea magiara a dietei, iau mai multa s'eu mai putieni spresiune chiara, purcediendu d'in presupunerea fictiva, ca natuinala magiara e sengura cea politica a tierii.

In asemenea modru natuinala magiara-si arogă si cele mai mari drepturi in intrég'a administratiune a tierii. Precum Poloni au inventat pentru Rusini fictiunea vatematòria, ca intre granitile Poloniei vechie Rusinii numai ca ginte (de gente) esista, era ca natuinala politica e numai cea polóna, asie si magarii cu asemenea deschilinire au alesu tendintiós'a numire („Magyarország“) pentru Ungaria, ca prin acesta se intarésca conceptulu, ca natuinala magiara sengura e cea politica a regatului.

D'in cauza acesta si proiectulu de lege ebtovisanu d'in 1861 egal'a indreptatire pentru cele latale natuinalatii d'in tiéra, a recunoscuto pe basea libertatii personale si sociale, denegandu-li ca atari fie-ce dreptu de constituire si organizatiune politica. Cumca numirea „Magyarország“ pentru Ungaria in privintia politica catu si genetica e unu falsum, recunoște tota natuinala nemagiare d'in tiéra si sterjarii, cari oferescu publicului acesta „fable“ a dreptului loru publicu ca adeveritate, de securu e trebue se-si rida in pumnii despre fabul'a acesta. Dara, cumca numirea „Magyarország“ in privintia istorica si etimologica cu totul nedrepta, se poate usior documenta. Ca dezbatesc despre istoria, si in deosebi de in istorie, in intelezugu nici de catu istoriile naționale tendintiós'e, ce d. Szatrey, Horváth e a secretari magiar adusu la cunoștința lumii, in deosebi de istoria adeverata, in care a chidat suprema.

Cine petrece cu atentune istoria acesta, va fi observat, ca preponderositatea politica a magiarilor abié pe tempulu lui Ferdinand I. a inceputu a se averta, ajutorandu atunci politica austriaca pe magarii spre slabirea slavimului d'in Ungaria. Pana pe tempulu lui Sigismundu cunoșteu eu Ungaria ca o tiéra cu majoritate de popor slavóna. Magarii numescu si „poporul“ numescu si astazi — numai partea tierii locuita de magari, „Magyarország“ pana candu partea locuita de Slavi, ungari a superiora, o numea „Tótország“ adeca: Slavonia. Sigismundu prin privilegi resipiòrie incercă se molcomésca pe nemti in tiéra ca se prevaleze peste Slasi si Magarii. Inse sub Ferdinand I. — observandu-se ca elementulu germanu a coversit pe celu slavu d'in Panonia — se facura incercari d'a intarí elementulu magiaru d'in Ungaria de jos, spre a isolá tiéra de catra giurile slavóna d'in partea sud-vestica a Europei.

Candu in Ungaria se intempla dosparitirea poporatiunei protestante in confesiune evangelică si elvetica cea mai mare parte a austriacă, „Rotunari Hetilap“ fóia baronum magiarilor si alăsera pe cea d'in urma, numindu-o confesină „magiară“ era pe cea augstb. germană. In faptulu acesta tendinti'a vechie a magiarilor de nou se descoperi, ca pre tota cele pamentesi si ceresci voiescu a le reduce la natuinalitatea loru, — o tendintia ce mergea asi de departe, catu magarii vorbescu despre Ddieu magiaru. E faptu ca, la diferitele turburari de la bataia de Mohats incocă, in Ungaria luteranii in numeru mai insemnatu pe partea regelui pana in 1848, in urma trecutu preponderant galata. — se intelezugu de sine ca e si in intre angenitile partiile — Catolicismul din pe in eccl. se in aliabilitate intimpul revolutiunii aceliei, ea chiar in scutura Sultanilor. In secunda se intimpla acesta, vor trimite acelcei pentru Italia prin Francia. — icuvina si se scrie cu datul urauti se presupune, ca, deve-

6 jun.

szág" nu e sinacimul cu Ungaria. Acum trecu la etimologii sprimarii acestei-a. E cunoscută că scrisorile „Hungari“ și „Hungaria“ au răvita în tempulu d'in urma. În vechime și etonimii latini sprimau cuventul acela fară aspirație, precum: „Ungari“, „Ugori“, „Ugo“, „Ogeri“ s. a.

Cuvenția cuventului acelui nu l-au adus magiarii în ţara, marturisescu istoriciei vechi grecesei, căruiau tiéra „Ungaria“, pre locuitorii. Ungaria era pre magiari „Turkoi“ și Constantinopolitano-germanii numesce numai o parte a Ungariei inferioare, tienutul Tisei, „Tarka“ și sesiunele „Ungari“ „Ugri“ s. a. În secolul deza Iornandes pe la anul 550, Hunorul în 862, Baronius la 744, „emperatorul son“ în secolul 8, istoricul Raventensis în 866, Ravenatensis în secolul 10, Theodosius la 629, Georgius Hamartolus și Procopius pe la mijlocul secolului 9, etc.

În ce parere lui Engel, Klaproth, Schlözer și alții, „Ungari“ e formatu dedupa starea românește a terii, adeca compus d'in prepozitul „(n)" si d'in „gora“ sinonimul său în limba germană „Gebirgsland“ (tiéra muntisoră) „Hochland“ (tiéra înalta) — cea ce intră în ceea ce sunsa cu starea topografica a Ungariei superioare.

Acesta e adeverescu nu numai prin cantică românească de'n Carpati ci și prin însemnările Ungariei. Acesta custa d'in dovece partea: una însemnată tiéra panonica de pe tiumurile drepte ale Carpați, era cea laita tiéra de pe tiumurile stâncoase. Partea acelui dura în însemnată și se reprezenta prin „munte“, și cea cea muntoasă = ugorská zem (Ija).

După parerea lui Safarik Charpatus e sinonimul „Carpatos“ și s'a facutu d'in slavonescul urb său chrb: prin urmare Charpatos (bene dosulu) însemnat „munti“ kateoxic. De aici se poate si deduce pentru standinu pre Slavii d'ntre muntii ca: „munti“ „Chorbatoi“ său „Chrobatoi.“ Acele munti sunt acesele expresiuni: „Ungria“ și Chrobatoi la olalta, rezultă că amendouă insinuă tiéra muntoasă, fiindu expresiunile sinonime. Nu mai putin caracteristicu e, că niste munti din țările de la nord și numesecu „hora“, și în ceea cea „gora“, Slovacii de'n Zupa Noastră și în ceea cea numesecu Chorvat. Regele Alfonso își spunea cuvenitul „Horiti“ ce e sinonimul Chorbatoi sau Constantinopolitano-„Chrobatoi“.

Un ierarh jidovescu numesce pre Slavii de pe la judecătoria „Gebalim Sklab“ ce e sinonimul ei. „St. VII de pe munti.“

Aceste documente ajută să arate că nici un magiar nepreoccupat, că numele „Ungaror“ și „szág“ pentru „Ungaria“ e numai o fictiune.

Pesta 27 iuniu

Subcomitetul de cinci-spre-dieci, aleșu de comitetul pentru cestiuane a facerilor comune, avu în septembra trecuta să se ocupă de unu proiectu nou, ce l-aduse contele Iuliu Andrassy. În diu a urmată constatarea de locu că cestu proiectu are lipse multe d'in punctul de vedere alu prassei, ve să dică delaturatu. Acum a dar in acela cestiuane se desbatu numai propunerile lui Deák și ale lui Tisza. Desbaterile de secună vor tiené tempu indelungat, și dacă vom presupune primirea propunerilor lui Deák, remane de a mai desbate nici mai regulara afacerilor finantiară, căci într-acesta vor mai fi pareri deosebite. Fiindu că se vorbesce cumica dieta nu se va amană pana ce acestu subcomitetu si va face reportulu, deci lu vom cunoșce curundu, și dacea nu me insinu, lu vom audí septeman'a ce vine. — Diuariile de aici audu că daca tocmai se va amană dieta, amanarea nu va fi mai lunga de catu pana la septembrie său celu multu la optobre.

Pesta 25 iuniu 1866.

Ajungandu ieri aici resoluțiunea prin care se proroga dieta Ungariei, nici mai de catu, comisiunea pentru afaceri comune cu cea mai mare intetire se astadi la 4 ore, luă la cetera proiectul subcomisiunei, precum si unu proiectu alu minoritatii stange (subserișu de Colomanu Tisza și inca doi consoci) și oțară că acestea să se tipăresca și să se imparta mane in cea din urma siedintia dietale tuturor membrilor, pentru că acestei-a să aiba ocasiune a lu studiat in tempulu fericilor, era lumea politica să aiba ce fragmentă si critisă.

Mane dar se inchidu siedintele dietei, — inca nu scimă pana candu.

În țără romani, după multe frecări cu mare greutate ajunseră a concepe si stabili unu proiectu de lege pentru deslegerea cestiuinei naționalitatilor, ce lu subscriseră patru-spre-dieci, cei lali si anume siese nu vrura, era doi nu avura ocasiune a lu subscrise. — Astăsă se va mai face o incercare de a in-dupla si pre cei siese la subscrise si sustinerea solidaritatei naționali. Să de Dieu, dar sperantia — privindu la personalitatele respective — marturismu că nu există.

Destulu că acestu proiectu de o parte să dice mancu, de altă fortatul. Atâtă nu se poate negă că elu e necompleteu — in subscrizerile sale, dar in multe despuseiuni e si resultatul unor coaliuni chiar extreme.

Din comitatul Aradului 13 iuniu 1866.

Rss. domnu protopresbiteru C. d'in C. facendu in septembra trecuta caletorie prin totu tractatul protopopescu spre a vizită scolele si spre a revedé societele bisericesti, ajunse si in comun'a nostra . . . unde, după sfirsirea trebilor, veni vorb'a si despre starea cea rea a preofitoru nostri. In discursu se concentră parerile la sinodul, pentru că preotima numai de la acesta speră mantuirea si scaparea ei de lipsile cele mari, ce o constringu a luă cormele plugului in mana. Dara respectivul domnu protopopu, desă spre uimirea nostra, ni dede să cunoștemu, că dlu nu ar doră preotimii o datatiune mai buna, „fiindu că ea e destul de bine dotata, ba plane, după servitul ce-lu facu preotii de rondu, nici că merită mai multu, căci amesuratul acelui-a sunt salarii intocma ca foibani.“

Nu scimă daca dlu protopopu va mai susține parerea acelui si mai departe, căci ni este forte cunoșcutu, cumica si dlu au fostu in starea nostra; poto si că dlu au uitatu de dens'a, avendu acum unu venitudo potrivit de locu, că celu ce-lu avea mai anu, căci venitudo de 2 fl. de la tota scola si cate 5 fl. de la tota biserică, apoi mai avea dispensă. Dacă nu sunt sidocisile si poto si si vre unu doeu de la mutare dascalu etc. dara, daca va desparti dlu venitul protopopescu de celu preotieseu, credemul că atunci si dlu va fi de parerea nostra si ni va crede că avemu causa să cerem in bunătatea starii. Aceste le aducem la cunoștința on. publ.

cetorii nu pentru că invidiam sărcea si starea dsale, ci pentru că să cunoștemu mai de aproape celul dsale satia cu preotima nostra, că, la conchiamarea sinodului pre dorit, in a carui presă suntemu, după cumu se aude, — clerul nostru să nu fie cum-va prin astfel de barbati representati, căci atunci cu totu dreptul vom potă dice ca sancta scriptura: „perirea ta d'in fine Israile.“

Un proto rom.

De pre campulu de batalia.

De la mediadi. Lupta s'a inceputu. Italianii diferește de Prusi in maniere, ei nu sciresc terenul, neci ascăpta pana ce pazele să se atace de cate-va ori. Nu avura lipsa de acela pentru că de sișe ani ei sciu pre care teritoriul i ascăpta lup'a, voindu a merge la Venetia.

In 22 I. c. (vineri) armata italiana trecu preste riulu Mincio, frunteră Austriei, in trei colone. Aripa stanga tinenă direcția catra fortăreti austriaca Peschiera, dura dandu de opusetiune mare, căută a se retrage. — Brigada Pule de calareti, care formă linia de paza a armiei austriace la riulu Mincio, se retrase silita de potere preponderanta a calaretilor italiani, cari inse nu intreprinseră atacu. In retragere descarcă necontentu tunuri, fara a suferi perdere, astfelu in 23 I. c. (sambăta) la 2 ore după mediadi ajunse in Verona. Miliția de paza avuse instructiunea de a se retrage fara opusetiune. — Regele, precum s'a constatatu mai tardiu cu toate trei corpurile si cu cavaleria de rezerva tienuse calea catra Albaredo, presupunând că Austria se afla după riulu Eciu.

Iusirămu aci buletinele oficiale despre acela lupta, si anume:

Buletinu nr. 1.

De la maresialulu arciduce Albrecht Maj. S. Imperatului.

Zerbara, 24. iuniu 1866, 10 ore 40 min. sora. Astădă in plecare catra Mincio furam atacati de regele eu o parte a armiei lui, in ceteră totu același său. Înainte de a incepe lupta, eră la medie, atacu Montevent. La 12.00 o'clock, apoi la 14.00, si mai apoi la 15.00, atacu și constăția, în ordinea de urmă: alăturat morți. În ceteră, de demnitatea regelui, pe totu calea catra insușite de spiretul celu mai bine.

Regele, precum s'a constatatu mai tardiu, cu toate trei corpurile armatei sale de Mincio si cu calarimea de rezerva fuse in mersu catra

FOISIORA.

Manuila si Mustafa.

I.

la munte, ninge plăia
In tiera cade rău,
ade peste flori,
i' printori i' prindu fiori
Moldova-i vremea rea,
Si toti vieti' a grea!
dov'a-i tiera crestina
turci n'are odihna,
terancea, mai la vale,
turci 'n gur'a mare:
frate la vendiare,
sb'a cinci parale

doi robi cu siepte fel,
gata d'in cheltueli!“
du fui joi de demaneti'a
Moldovei 'ngiatia,
etiorii pe délu susu,
Resună unu glasu de plansu,
f'c'adu fui de catra séra,
gata cu toti să péra,
adu d'in délu la vale,
adu unu plansu cu jale!
de noi de Moldova
zadu cu tenea
a tene, cu răcescă,
acec si prepădesca,
măca răcă,
măca bacatele,
ducu paralele
si fetele

II.

Dub'a bate pe ultia,
E resboiu in Cumanitia,
Catu-i lumea de romani
Se-alungă dupa pagani,
Manuil'a stă in frunte
Cu fetiorii dela munte,
Cine casa n'a gasit,
Nici um bine nu i-a fi!

Manuila,
Bunu de mana,
Grosu la vena,
Stajeru direptu
Tare 'n peptu,
Bunu de scafe,
Latu la céfa,
Grosu in dosu —
La Aniti'a se ducea,
Si d'in graiu asiă dicea:

„Sé-mi dai casa le-unu voinicu,
Si staulu de unu murgu micu!“
Dar' Aniti'a i' graia:
„Nu te potu, frate lasă,
Că la mine a venită,
Si s'a pus de-a odihnită
Mustafa basia spurecatu, —
Si candu elu mi s'a culcat,
Asia vorba mi-a lasată,
Că cine l'a pomeni,
Nici unu bine nu i-a fi!“
Manuila ca voinicu,
se sparie de nemicu,
n casa se bagă
Si pe turcu mi-lu desitep, —
Turcul tare se mană!
„Alelei! turcu blastematu
Bine că te-am apucatul!“
Si de peptu că mi-lu luva,
Si de pamentu lu trentă,
Si lui capulu, i' tăia,

Pe feréstă-lu aruncă,
La fetiori lu arctă,
Pace 'n tiéra 'mi facea,
Pe romani-elu, i' scăpă,
Si de turci, si de robia,
De dusimani de pagania!

Ag'a Topala.

I.

Agusit'a lui Topala
Mi pornise totu prin tiéra,
Cu doi hati la o cosiara,
Si d'in graiu asiă graia:
„Dregiciu, Dregiciu sluga meu!
Dă cu hatii intr'o parte
Caci 'mi vine-acu o carte
De la 'naltatulu imperatru
D'in mediloci de Tiarigradu!“

Unu turcu tare mai curea,
Si tilig'a si-o'priă,
Lui Topala carte-i dă, —
Imperatulu 'lu numia
De Beg-mare 'n Sladov'a,
Aga mare 'n Cladov'a!“
Si Topala a plecatu
Direptu pan' lu Tiarigradu,
Cu cinci dieci de arnauti,
Că acesti'a sunt mai iuti,
La 'nperatulu se ducea,
Multiamu mare de ai dă!

II.

In deretru candu veni,
la podu la Cladov'a,
Bate-mi Dómine tambur'a
Cău 'mi séca anim'a,
Tice boierescă
Si parasea casele,
In chidea dugenile

Si-ascundeau averile!
Agusit'a lui Topala
Se miră ce afă 'n tiéra, —
Si-si dedea cuvintele:
Ce parasiti casele
Ce 'n chideti dugenile
Si-ascundeti averile
N'am venită pe rebelia,
Ci tramsu de 'mperatia
Ca si Beg in Sladov'a,
Ca si Aga 'n Cladov'a!“
Si pe toti i' returnă
Si-elu in Cladov'a intră!

III.

In cetate candu eră,
Sevai! forte se mană,
Că in scaunu elu 'mi afă,
Pe Stoianu Buli-basia,
Care-i năpăea harem-basia, —
Sabiór'a c'șeata
Man'a c'șeata c'șeata
Cu ciubur' c'șeata
Dar' stoianu c'șeata
„Vurai! Vurai! c'șeata,
Că-mi taiasi tu mie c'șeata
Si Stoianu atunci fugă
L'oberchinezu d'in Craiova
N'avă Ag'a ce lucră,
Carte mare elu scriea,
L'oberchinezu d'in Craiova
Pentru Stoianu Buli-basia
Care-i năpăea Harem-basia; —
Si-oberchinezulu ce facea?
Lui Stoianu hăduci i' dă,
Si Stoianu 'mi si venia,
Si pe toti i' seracă,
Deschide dugenile
Si rapi averile!

Albaredo crediendu-ne pre noi d'in derertru riului Ecui.

Principele Amadeu si multi generali prima rane; se pare ca inimiculu si-a adus succesiivintate totale trupele sale in focu.

Buletin nr. 2.

Maresialulu arciduce Albrecht, Maj. S. Imperatului. Cortelulu principale Zerbara.

24. iuniu 10 ore 50 minute, sér'a.

Armat'a imp. reg. esă astadi de demanția fără d'intre santiurile de la Verona, luă culmele S. Giustina, Sona si Sommacampagna ce inca nu era ocupate de inimicu si in restimpulu intorsaturii catra mediadi atacă colonele inimic, cari innaintasera cu potere si deschisă cu multa artilleria pe culmea de Salionze pana la Sommacampagna.

Trupele impr. reg. dupa lupta serbinte si nu cu perdezi neinsemnate respinsera armata inimica pe tote puntele. In fine se atacă Custoza, dupa care eu o numescu „lupta de Custoza“. Tote trupele se luptara cu eroitate straordinaria, luara mai multe tunuri, adusera cam 2000 de prinsi si sunt insuflete de spiretul celu mai bunu.

Buletin nr. 3.

Cortelulu principale Sona, 24. iuniu 1866.

Flotil'a imp. reg. pe lacul Garda cu siese barce de tunuri eri sub conducerea capitanului de corveta Monfroni atacă bateri'a inimică Maderno si trupele voluntarie pre malul lombardicu alu lacului Garda, fara a suferi perderi. Inimiculu in 23 cu poteri insemnate trecu riu Po pe mai multe puncte d'in jos de Polesella, avangardele proprie se retraseră fara opusetiune. Totu in acea di ocupatiunea d'in Mantua facu excursiune in contra scrutarilor trupelor inimice la lini'a Curtatone, le respinsere si aduse multi prinsi

Buletinul nr. 4.

Cortelulu principale Zerbara, 25. iuniu 1866. 9 ore 10 minute, sér'a.

Itinerulu, an 1866, a vecise p. 3. Mincio, in 24 l. c. se săză su ciasă este al treilea inderertru. Armat'a proprie e in stare buna si gata spre intrepindere nouă. Mai apriatu dupa constatarea detalielor.

Cu referinta la lupta amintita, d'in cortelulu principale alu armatei italiane cu datul 24 l. c. se trinesc la Florentia urmatore scire: Astazi fu lupta serbinte, ce tienă mai tota diu'a. Corpulu primu de armata, co eră se cuprinda locul d'inte Peschiera si Verona, n'au rezultat la ataculu seu. Corpurile alu 2- si alu 3. nu potura ajută la atacu pre celu d'antaia, care se luptă contra unei poteri preponderante. Corpurile de armata sunt mai ca nesticate.

Cu datul 25 se scrio d'in Roncone ca Italianii au inaintat preste Caffaro catra Darzo, fura respinsi odata, dar innaintea éra.

Totu atunci corpulu primu alu armatei italiane atacă Peschiera, dar precum se pare fura rezultat.

Naiile de resbelu a le Italiei paresira Tarantul in 24 l. c. Se ascépta si acestea la resbelu.

De la medianópte. Prusii se totu virescu nentreruptu pe terenul austriacu si anume in regatul Boemia. Ei ocupara Zwickau, Kraibitz, Gabel, Reichenberg in Kamnitz Haida si Oschitz si merng spre Leipa.

LITERARIU.

Limbele romane fatia cu limb'a latina.

Resultatele scrutarilor de pana acum.

(Urmare.)

Parerile acestor scriitori se potu impară in trei clase; si adeca fundamentul limbelor romane sunt 1) limbbele poporarie d'in ticerle supuse de Romani nainte de invasiunea invigatorilor. 2) Limbele poporelor, cari ocupă provinciele romane dupa apunerea domnici Romanilor, 3) limb'a introdusa de Romani in ticerle ocupate. In fine mai e de insirat coniectura lui Adelung si Bruce-Whyte, ca limbbele romane sunt produsulu amestecarii formarie a limbelor numite; in amestecatur'a acésta preponderédia dupa Adelung limb'a latina, dupa Bruce-Whyte cea celtica.

I. Parerea cea d'antaia are cei mai puteni representanti, si anume puteni, cari au estinsu cercetarile loru peste totu teritoriu'l limbelor romane. Mai desu se incéra unulu si alu a află originea unei limb'e romane sen-

guratece in limb'a originaria a ticeri respective. Asă astămu pe penisul'a pireneica ca locuitori originari (autochtori) pe Iberi séu Cantabri, a caroru urmatori sunt Basci de astadi; intr'o parte a Spaniei se afla si celti, cari amestecandu-se cu Iberii formara poporul celtiberu. Acésta e cauș'a, pentru ce deduce Emanuel Poza si Oihenarte limb'a spaniola d'in cea bascica, séu barem ascrie acestei-a inriurire mare a supra formatiunii limbelor spaniole.

In Franci'a dominiau mai peste totu dialepte celtice; in partea sudvestica se vorbi si limb'a iberica séu bascica, si in pregiurul Masiliei cea greca. Limb'a celtica a datu multe de lucru invetiatilor, scrutarile limbistice d'in urma au documentat, ca se tiene de soiulu indo-europeanu; totusi e inse pré putinu cercetata, pentru că lipsescu fantance nemidilociete. Tocmai nechiaretatea acésta a causat, că multi au considerat-o de limb'a originaria, ca Court de Gébelin.

Asă a dedusu Duetos, La Ravalier, Ginguenet limb'a franca, ca Toselli cea italiana d'in cea celtica. Mai departe merge Bruce-Whyte afirmando, că in tote ticerile supuse Romanilor dialepte celtice au fostu cele originarie, si Romanii n'au avutu nici voi'a nici poterea de a le stirpi. Elu derivă limb'a franca, italiana, spaniola retoromana, ba chiaru si cea romana *) d'in cea celtica, **) căci fiindu poporatiunea originaria a Daciei, dice densulu, de totulu stirpita, tiéra'sa a impoporatu prin colonie celtice. ***)

In sechiulu alu siespradicelle pe candu renviataseră sciintele clasece, s'au inceputu Perion si Estienne a deduce limb'a franca d'in cea greca.

Perion se pare, că a avutu autoritate mare la contemporanii sei, pentru aceea credu, că nu vă si d' prisosu a urmări tinerii argumentați si inceputu ce că fara altu folosu, decat ea să se învingămu, pe cei ce păstase auri si arginti, cea greca. A deduce limb'a franca d'ine si inceputu fi mai omoli si mai voinariu si mai voinari si colonie greco-romane in seculu Franței, mai vertosu in pregiurul Masiliei, si a presupune, că de aici s'a latitu apoi limb'a greca peste tota provinci'a Galiei. Perion inse a apucat cu totulu pe alta cale.

In inceputu se află insusi in perplesitate mare despre originea limbelor france; mai probaveru i-ar fi, că dens'a s'a infinitat la zidirea turnului Babilonului, dura intre cele 72 lide de limbe, cari s'au formatu atunci, pe cea franca nu o asta de felu. ^)

Asum si ie refugiu la comentariile lui Cesaru, si vre se arête ca fiindu la Gali limb'a literaria si judecatoria a Druidilor preotii si judeatorii Salilor cea greco-romana, d'in care au trecutu multe cuvinte in cea poporarea a Galilor asiá-dara limb'a greca*) e bas'a limb'e.

*) „Le daco-roman ou valaque, que, sans moindre exagération, nous pourrions appeler la élé du problème, dont nous avons entrepris la solution.“ **) Cuventulu „celtu“ lu combinédie unii cu cuvintulu germanu „Held“, Leibnitz cu „gelten“, altii cu „Kälte“, Mezeray cu „Gac“, Gaul (Wald), Quandem cu „Qualt, Qualter behaart“ pentru că Galli portau peru lungu.

In istoria figurédia poporulu acesta supt numele: Cetti, Gali, si Galati. Gali se numiu in Salia transi cisalpina, Galati in Asi'a mica.

***) „Il paraît que dans la guerre, qui pendant cinq années désola le pays sans interruption, la nation fut entièrement détruite ou que le petit nombre d'habitants, qui avaient survécu, furent obligés d'abandonner leur patrie. Après la cessation des hostilités, Trajan concut le projet gigantesque de la repeupler par des colons romains. Un langage mixte, formé par les dialectes homogènes des colons, et dans lequel le latin corrompu prédominait à un haut degré avait pris la place du dace.“

1) „72 de limbe au trebuitu sa fi si d'in ace'a causa, dice elu, pentru că Iusus a tramesu 72 de invetia- cei in lume, cari vorbeau in tote limbile. De ari esistatara dura mai multe limbabe, ar fi tramesu mai multi invetiaci. — Asemenea e latita prin Siri'a pareră, că in tota lumea sunt 72 de religioni si jumatate (adeca a tiganilor.) Pott. Zig. I. 67.

2) „Hoc quidem Arnobius tradit, quod Josephus prae- termisit, omnium nationum linguas, quae in aedificatione turris Babylonica ortae sint, numero esse duas et septuaginta. Sunt enim, qui cum numerum ut verum ex eo approbent, quod Christus duos et septuaginta discipulos delegerit. Sed de Gallis ne is qui nomen quiequam explicavit.“

3) „Ca probe de deriuatiune producemu d'in Perion urmatorele exemplu: brebis (formatu d'in verrex, séu adeca berbez, cum era in limb'a poporaria) lu deduce Perion d'in πρόθατον, feu d'in πῦ, ηjour (formatu d'in diurnum scil. tempus) ego a greco ὁρόφορος ortum esse arbitror i ad initium verbi adjectione et ὁρός detractione.“ Maisori formatu d'in mansio, locul unde remanemu, ne găsimu in d'in οὐκος, beaucoup d'in πολεύσαντις, πολεύσαντις ἀρδεία „quod irrigatio dicitur, hinc ja... irrigari soleat.“

france Perirea flesiunii d'in limb'a franca e dupa parerea lui, imitarea celci evreesci**) Totu in modulu acésta argumentédia si Estienne.***)

In Itali'a astămu pe langa dialeptele vecchie Aolice, de care se tiene si limb'a latina, mai multe limbbe, pote de soiul diversu, cari inse nu s'au potutu inca clasifică cu sigurataate, si d'ntre cari cea etrusca e cea mai insemnată. Totusi numai spiretul toscanu de partid'a si credint'a cea mai unilateraria in biblia a potutu face pre Giambulari a deduce limb'a italiana d'in cea arameica, midilocit'u prin cea etrusca. Giambulari incepe cu diluviul; (tempulu diluviului e acurat definitu, adeca in a. 1656 dupa facerea lumii) dupa diluviu a debarcatul Noe pe muntii armeni Numele celu mai vechiu alu Italiei e Oinotria, adeca tiéra vinului (dela οἰνος). Vinulu inse l'a inventatul Noe, asiadara e forte probaveru, că Noe a venit in muntii armeni in Itali'a, si in faptă, dice lu astămu in Italia supt numele Janus, pentru aceea si are dōuc capete: unul pentru etatea premergătării diluviului si altul pentru etatea dupa diluviu. Limb'a, care a adusul-o Noe d'in Italia, e cea arameica 340 de ani dupa diluviu s'au amestecat limbile in Babilonu.

II. Scriitorii, cari se tienă de a dou'a parere, arfirmă, ca limbile romane multiameseu infinitarelor loru peste totu séu in parte limbelor acelorui popor, cari au ocupatul provinciele romane dupa ruinarea imperatiei Romanilor. E cunoscutu, că intre poporile acestea cele mai de frunte au fostu poporile diverse germane, cari au incurso in numeru mare in tote ticerile romane. Oricare inriurire a limbelor germane asupra materiei celor romane, ba ici cole si asupra formei, nu o va nega nime. A afirmă inse că limbile romane atatu in privint'a formei catu si a materiei sunt germane, au pututu muta si Germani d'in sechiulu alu 16 si 17. — Si i se poate inceputu dispretilu, in cale de diu' păcatul lui Perion, ar fi in sechiulu secolului al II-lea, in sechiulu secolului al III-lea, in sechiulu secolului al IV-lea, in sechiulu secolului al V-lea, in sechiulu secolului al VI-lea, in sechiulu secolului al VII-lea, in sechiulu secolului al VIII-lea, in sechiulu secolului al IX-lea, in sechiulu secolului al X-lea, in sechiulu secolului al XI-lea, in sechiulu secolului al XII-lea, in sechiulu secolului al XIII-lea, in sechiulu secolului al XIV-lea, in sechiulu secolului al XV-lea, in sechiulu secolului al XVI-lea, in sechiulu secolului al XVII-lea, in sechiulu secolului al XVIII-lea, in sechiulu secolului al XIX-lea, in sechiulu secolului al XX-lea, in sechiulu secolului al XXI-lea, in sechiulu secolului al XXII-lea, in sechiulu secolului al XXIII-lea, in sechiulu secolului al XXIV-lea, in sechiulu secolului al XXV-lea, in sechiulu secolului al XXVI-lea, in sechiulu secolului al XXVII-lea, in sechiulu secolului al XXVIII-lea, in sechiulu secolului al XXIX-lea, in sechiulu secolului al XXX-lea, in sechiulu secolului al XXXI-lea, in sechiulu secolului al XXXII-lea, in sechiulu secolului al XXXIII-lea, in sechiulu secolului al XXXIV-lea, in sechiulu secolului al XXXV-lea, in sechiulu secolului al XXXVI-lea, in sechiulu secolului al XXXVII-lea, in sechiulu secolului al XXXVIII-lea, in sechiulu secolului al XXXIX-lea, in sechiulu secolului al XL-lea, in sechiulu secolului al XLI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI-lea, in sechiulu secolului al XLII-lea, in sechiulu secolului al XLIII-lea, in sechiulu secolului al XLIV-lea, in sechiulu secolului al XLV-lea, in sechiulu secolului al XLVI-lea, in sechiulu secolului al XLVII-lea, in sechiulu secolului al XLVIII-lea, in sechiulu secolului al XLIX-lea, in sechiulu secolului al XLX-lea, in sechiulu secolului al XLXI

